

8.10.2024

Pirkanmaan hyvinvointialueen lausunto hallituksen esityksestä valtion talousarvioksi vuodelle 2025

Hallintovaliokunta on pyytänyt 3.10.2024 tulleella lausuntopyynnöllä Pirkanmaan hyvinvointialueen kirjallista lausuntoa hallituksen esityksestä valtion talousarvioksi vuodelle 2025. Käsittelyn teemana on hyvinvointialueiden rahoitus

Pirkanmaan hyvinvointialueen lausunto:

Hallituksen esityksessä valtion vuoden 2025 talousarvioksi on hyvinvointialueiden yleiskatteiseen rahoitukseen varattu noin 26,2 miljardia euroa. Rahoitus kasvaa noin 1,6 miljardia euroa vuoden 2024 talousarvioon verrattuna. Kasvusta pääosa on hyvinvointialueiden vuoden 2023 tilinpäätösten mukaista rahoituksen jälkikäteistarkistusta vuodelle 2025. Uudistuksen ensimmäisiin vuosiin on liittynyt merkittäviä vaikeuksia rahoituksen määrän arvioinnissa. Tämä on johtanut vaikeuksiin tehdä uskottavaa alueellista suunnittelua.

Hyvinvointialueiden indeksikorotus vuodelle 2025 on esityksen mukaan 3,0 %. Pirkanmaan hyvinvointialueen mielestä indeksikorotuksen laskentaperusteet eivät ole oikeat, sillä ne eivät huomioi hyvinvointialueiden kustannusnousuja, koska mm. yleinen ansiotasoindeksi ja kuluttajahintaindeksi eivät kuvaa hyvinvointialueiden tilannetta. Pirkanmaan hyvinvointialueella arvioidaan esimerkiksi henkilöstömenojen kasvavan yli 5 % vuoteen 2024 verrattuna.

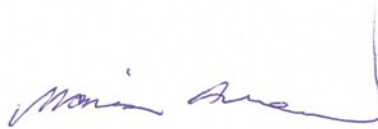
Palvelutarpeen kasvua kuvaavat sosiaali- ja terveystoimen indeksit ovat Pirkanmaan hyvinvointialueella esityksen mukaan pienentyneet kevään 2024 tiedoista, vaikka indeksien laskennan lähtöaineiston pitäisi olla sama. Tämä pienentää rahoitustamme yli 13 miljoonaa euroa. Taloussuunnittelu on erittäin hankalaa, kun rahoitustiedot muuttuvat yllättäen muutaman kuukauden välein.

Rahoituksessa on otettu huomioon vähentävinä erinä tehtävälainsäädännön ja asiakasmaksusäädösten muutokset. Vähennysten euromäärät ovat usealta osin vaikeasti todennettavissa oikeiksi. Esimerkiksi terveyden huollon asiakasmaksujen korottamisen takia rahoitusta on vähennetty 150 miljoonaa euroa. Tämän vähennyksen laskentaperusteita emme ole saaneet. Asiakasmaksujen prosentuaalinen korotus ei tuo todellisuudessa vastaavaa tuloa hyvinvointialueiden kassaan, koska asiakkaiden maksukatto ja maksujen perimättä jättäminen asiakkaiden

taloudellisen tilanteen vuoksi pienentävät huomattavasti maksutuottoa. Myös muiden lakimuutosten todellinen vaikutus on esimerkiksi vuoden 2024 osalta todellisuudessa ollut eri kuin valtakunnallisesti on arvioitu. Käytännössä kaikki hyvinvointialueet joutuvat merkittävästi supistamaan sekä omaa toimintaansa että vähentämään palveluiden ostoja, jotta ne voisivat päästä talouden tasapainoon. Rahoituksen ja toiminnan sisältöjä ohjaavan lainsäädännön välillä on tällä hetkellä ristiriita, jonka korjaamiseksi tarvitaan nykyistä vahvempaa yhteensovittamista myös lainsäädännön valmistelussa.

Tampereella 10.10.2024

Marina Erhola

hyvinvointialuejohtaja

Pirkanmaan hyvinvointialue